

A TENGERPART

Napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérékelt áron számított.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Az idegenforgalom és a drágaság.

Fiume, július 30.

A fiumei élelem-drágaságról csak nemrég róttam föl néhány megjegyzést s annak főokát az állami és városi adópresben fedeztem fel. Ez a kétféle adó csakugyan alaposan megdrágítja az életünket Fiumében, nemcsak azért, hogy magasra veri fel az élelem árát, hanem azért is, mert a dupla adózás nevében az élelmiszer-árusok úgy bánnak el velünk, ahogy ők azt jónak látják. Megemlékeztünk arról is, hogy a hatóság nagyon kevés gondot fordít arra, hogy a város polgársága ne sülyedjen a szó szoros értelmében nyomorba és rendíthetetlen nyugalommal tűri, hogy napról-napra mélyebben és mélyebben merüljön bele az adósságok hinádjába.

Ezekhez a bokros bajokhoz azonban még egyeb rossz körülmény is csatlakozik, ami a megélhetést ebben a városban a legmagasabb művészetek közé sorozza. Az állami, községi adók átkához és a hatóság lelkiismeretlen türelméhez az élelem-mizéria dolgában az idegenforgalom kérdése csatlakozik, ami az egyik főoka annak, hogy az amugy is nagy drágaság időről-időre elviselhetetlenre válik.

Most a magyar-osztrák hajóraj időzik nálunk néhány napig s ennek révén úgy felszökik az élelem bolti és piaczi ára, hogy az ember méltán elcsudálkozhatik, de még inkább megdöbbenhet rajta. Ez az időleges őrüti drágaság (mert nálunk van megszokott drágaság is) még érthető volna akkor, ha a hajóraj, amely valami ötezer kitűnő étvágyu tengerész-katonát hozott ide, váratlanul csöppent volna a kikötőnkbe s az élelemárusok nem tudtak volna

kivételesen több árumennyiségről gondoskodni. Ebben az esetben nem tehetnénk ellenük valami éles kitogást. Ha több az eszkimó, mint a foka, akkor a foka megdrágul. De a fiumei élelem-uzsorás urak már idejekorán gondoskodtak arról, hogy az idelátogató tengerészek se veszzenek éhen. Ezeknek akkor is meg volna a zsiros hasznuk, ha az élelmet a megszokott borsos áron adhatnák el, mert jóval több kerül ilyenkor vásárra. De ezzel ők nem elégednek meg, hanem felverik az élelem árát az emberi képzelet legmagasabb határáig.

Igy aztán megremülhet a város, ha idegen vendégeket kap. A derék tengerészek itt lételet is drága pénzen kell a polgárságnak megfizetnie, mert ilyenkor vesztetten működnek — fölhasználván az idegenforgalmat — az élelem-uzsorások, akik a városi hatóság gondatlanságának árnyékában mindenkor nyugodt lélekkel huzódhatnak meg.

A mi hajórajunk után a japán hadi-flotta közeleg — igazi sárga veszedelemmel. Megérkeztek a drágaság akkora lesz, hogy a fiumei ember már komolyan arról kezd gondolkodni, nem volna-e rá nézve anyagilag előnyösebb, ha elutaznák az érkező hajóraj elől, mely ha sokáig itt tartózkodnék, éhínséget támasztana e városban.

Fiume városának azért a kiváló dicsőségért, hogy átjáróhelyül szolgálhat az idegen fürdőkhöz, évről-évre elviselhetetlenebb drágasággal kell megküzdenie. Abbázia, Czirkvenicza s más fürdők fejlődése ugyszólván a Fiuméba való polgárság rovására megy. A piacot Fiume a szomszéd fürdőknek s az idegenforgalomnak tartja. Az idegenek nem tekintik azt, hogy néhány koronával többbe kerül maga a gyönyörűségnek pillanata — gondolta magában.

Szóval, egyre a legkülönfélébb lelkiállapotok közt hullámozt s végül életbölcsessége ebben a mondatban csucsosodott ki: «Az ideál és a valóság közt néha csak egy dugóhúzó van.» Ezt udvari rajzolójával ékesen felpingáltatta egy pergamenre, berámáztatta s felakasztatta a dolgozószobájában.

A félig várt, félig rettegett alkalom korábban bekövetkezett, mintsem a király gondolta. A kancellár felesége ikreket szült, egy fiút s egy leányt. A kancellár önelégülten, szemtelen mosolylyal az ajkán, büszkén sétált fel-alá a palota előtt.

— Megmutatom neki, — mondá magában a király, mikor kancellárját ebben a hangulatban megpillantotta, — hogy van még a világon valami, ami edesebb az apai örömnél.

A kancellárral beszédbe elegedett s ügyesen rátért az utolsó üveg madeirára. A kancellár azonban, ki máskor tulságos alattvalói hódolattal szokott erről a témáról beszélni, nem a szokott élénkséggel hallgatta (talán másféle járt az esze), mi több, megkoczkáltatta azt a félénk ellenvetést, hogy a király nem tulozza-e hires borának a kiváló tulajdonságait.

rül nekik az élet naponkint, mint odahaza, mert csak rövid ideig tartózkodnak itt s aztán visszatérnek a boldogabb hazájukba. Nekünk azonban állandóan «nyaralni» kell, — s fizetni érte a lelkiismeretlenül felszított megélhetési árakat. Az idegenforgalom tehát az a negyedik körülmény, ami a kétféle adó és a városi hatóság tehetetlensége mellett drágítja Fiumében a megélhetésünket. Orvosságot pedig hiába ajánlanánk erre. Talán tudják a város-házán, hogy mit tesznek, amikor a polgárságot az élelem-uzsorásoknak szolgáltatják ki.

K. N.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

Brankovics patriárka haldoklik.

Karlócsa, jul. 30. Brankovics György szerb patriárka, ki egy héttel ezelőtt súlyosan megbetegedett, ma agóniába esett. Halálát minden pillanatban várják. A haldokló ágya körül egész rokonsága összegyűlt.

A lakosság körében az a hír van elterjedve, hogy a patriárka megmérgezte magát, mert az utóbbi időben a legkiméletlenebb támadásoknak volt kitéve.

Vilmos császár találkozása a czárral.

Szent-Pétervár, jul. 30. Miklós czár holnapután, augusztus elsején váratlanul Danzigba utazik Vilmos német császár látogatására. Az utazást a mai napig a legmélyebb titokban sikerült tartani. A czár a «Standard» yachttal utazik és négy

De a királyban emberére akadt. Az uralkodó megsemmisítőleg nézett rá aczélszürke szemével s azután gúnyosan mondá:

— Meghívom ma estére, hogy az üveg madeirát az új alattvalók egészségére üritsük. Remélem, ez csak elég ünnepélyes alkalom?

Az új komornyik azonnal megbízást kapott, hogy a palaczkot készítse el estére. A komornyik már rég idegesen várta ezt a parancsot. Az eseménynek híre csakhamar elterjedt az egész palotában.

A ház udvari poétája nyomban alkalmi verset gyártott, a főszakács stilszerű menüt állított össze, az udvari káplán az asztali imádkozásba ügyesen beleszótt a madeirát, az új komornyik pedig új aranyos bérruhát öltött fel.

A város ki volt világítva.

Este a király és kancellárja tete a tete vacsoráltak. Keveset beszéltek és ettek, mert nagy érdeklődéssel várták a nagy eseményt. Ebéd után az asztalterítőt eltávolították s nemsokára egy ragyogó korszó állt ezüst hűtőben a sötét mahagóni-asztalon.

Az új komornyik egy lépést hátrált, mintha mázsás teher esett volna le a lelkéről. Almban elejtette a drága nedűt s aggodalma csak akkor szűnt meg, mikor a palaczk már az asztalon állott.

A TENGERPART TÁRCZÁJA.

Az utolsó palaczk.

Irta: Barry Pain.

Egy távoli szigetnek a királya sok oly drága kincsesel rendelkezett, melyek miatt a nagy tömeg megirigyelte. Így hatalommal, alattvalói szeretetével, egy új komornyikkal s egy üveg nagyon régi madeirai borral.

Az új komornyik még nem volt kipróbálva s a király palotájában kellett legelőször a jó híret bebizonyítania. A madeirainak erre nem volt szüksége. Egyik ősnek a hagyatékából maradt meg s oly öreg volt, hogy csak hozzávetőleg tudták a korát.

Valahányszor a király erről a becses kincsről beszélt — s udvaroncok állítása szerint nagyon sokszor beszélt róla — mindig áhitatosan lehuny szemmel cselekedte. Már előre elképzeltte magának azt a fenséges pillanatot, mikor majd fenséges torkát kancellárja társaságában ezzel a nektárral fogja megnedvesíteni. De ebbe a vágyódásba néha sejtelmes félelem is vegyült. «A jövőendő gyönyörűség várása talán becsesebb lesz, mint

nagy hadihajó fogja kísérni. Kíséretében lesz a tengerészeti miniszter is. Vilmos német császárt Bulow birodalmi kancellár és Hülse-Haeseler tábornok, a katonai kabinetiroda főnöke kísérik. A két uralkodó találkozását rendkívüli politikai eseményekkel hozzák összefüggésbe.

Merénylet egy orosz nagyherceg ellen.

Szent-Pétervár, jul. 30. Tegnap a Nikolaj-vasút Slavianka állomása közelében merényletet kíséreltek meg *Nikolajevics Péter* nagyherceg ellen. Eddig ismeretlen tettesek *bombát dobtak a nagyherceget vivő vonat alá.* A nagyherceg szerencsére teljesen sértetlen maradt.

Keszits Antal halálhíre.

Budapest, jul. 30. Ma itt elterjedt Keszits Antalnak, a budapesti III. kerület országgyűlési képviselőjének halálhíre. Ó-Budán egyes házakra már gyászlobogót tűztek ki. Később kiderült, hogy a hír nem telet meg a valóságnak.

A napfürdő.

Bucányi Gyula dr. fővárosi orvos tollából igen érdekes és hasznos kis könyv jelent meg *„A napfény gyógyhatása és a napfürdő”* címmel. Eleven stílusban, a laikus által is könnyen megérthető nyelven kimerítő ismertetést adja a címében foglalt témának. A maga nemében egyedülálló ez a könyv, mert így terjedelemben és így részletességgel e tárgyat még egyetlen magyar munka sem tárgyalta. Minthogy pedig a természetes gyógy módok kedveltsége a közönség körében mindegyre terjed, a könyv méltán széleskörű érdeklődésre tarthat számot. A 127 oldalra terjedő, csinos kiállítású könyvecske ára 1 korona 80 fillér és kapható a szerzőnél: Budapest, I., Krisztina-körút 69. szám. A *napfürdő* a mi tengerpartunkon is igen kedvelt levén, közérdekű voltánál fogva itt közöljük a könyv *„Napfürdés”* című fejezetének egy részét:

... Vajjon micsoda a napfürdő? A napfürdő az, midőn az egész testet, vagy csak egyes részeit, a nap sugarainak teszzük ki. Ahány hive van, annyi az alkalmazási módja. Rendszer azonban, sajnos, ez ideig még nincs. Martin G., a nagytehetségű laikus, a nap-

A király maga töltötte meg a két serleget. A zenekar drámai darabba kezdett, nagy tengeri utazást mimelve — a madeira hosszas vándorlását akarta jelképezni — a billikomok összecsendültek s az első kortyot a lelkesedésnek egész áradata követte.

— Micsoda illat! Micsoda gyönyörűség! Egész ereje, melyet 150 év alatt magába vett, ebben az aranyedüben él. S büszkévé tesz az a gondolat, hogy az egész világon csak egy ilyen palaczk van. Elmondhatjuk, hogy éltünk.

Ebben a fölemelő érzésben ittak addig, míg a korsó ki nem ürült. Azután ünnepélyesen aludni mentek.

Nemsokára csend volt az egész palotában, csak az új komornyik hánykolódott nyugtalanul az ágyán. Oly fölfedezésre jött rá, melytől kiverte az izzadság a homlokát. Bevallja a királynak s kinos halált szenvedjen érte, vagy egész életében a lelkiismeret bántsa? S a lelkiismeret akkoriban gyöngye oldala volt. Mindaddig nem volt nyugalma, míg audienctiát nem kért a királytól.

— Igy, hallgassa meg kegyelmesen legalázatosabb alattvalóját, aki egy nagy bünt akar bevallani. Az a bor, melyet az este fel-
égednek fölszolgáltam, nem az a híres madeira

fürdésre szánt, déli fekvésű helyet ajánl. Ezt a tételt mindenki elfogadja. Szélnél kitétt helyen a nap melegétől fölhevült, izzadó testre a napfürdő könnyen veszélyessé válhat.

Könnyen érthető, hogy milyen végzetessé válhat ilyenkor a szél, vagy léghuzam. Viszont a napfürdés alkalmával a test óriásilag kigőzölög. A légvételek mélyebbek, a friss, folyton megújuló levegő éppen ez okból nagyon kívánatos. *Rikli* óriási sikereiben Veldes istenáldotta vidékének nagy szerepe van. Nala a betegek tőpartján, fenyvesekben, pormentes ozon-dús levegőben kapták a nap sugarait. *Nem mindegy, hol fekszik a beteg.*

A talajnak a gőzölgése, a közeli fölmelegített tárgyak reflex melege és vakító fenyve hátrányosan befolyásolhatja a napfürdőt.

... Véleményem szerint a napfürdők alkalmazási módját sok körülmény befolyásolja. Mindig szem előtt kell tartanunk, hogy hol tesszük és miért. A napfürdés fogalma nagyon tág.

És talán már ott kezdődik, amikor üdítő sétánkon levezesszük kalapunkat és arcunkat kiteszszük a napfény sugarainak. Más lesz az alkalmazási módja vészesegény, szívbojós egyéneknek és más, ha köszvényt, vagy rheumát akarunk gyógyítani vele.

Az egészséges ember, aki edzeni akarja magát és testét ellenállóbbá akarja tenni, kifekszik a víz partjára a homokba, vagy végigdül a csolnakján meztelenül.

Nem sokat törődik a szellővel, feje tetejét meglocsolja vízzel és ez neki jól esik. Annyi bizonyos, hogy az izzadt, felhevült emberre a szél könnyen ártalmassá válhat, de viszont a napfürdőzők igen jól tudják, hogy már gyöngye szellővel is sohasem izzadnak meg és akik megizzadnak, ezek már beteg emberek, akiknek a napfürdés alkalmazási módját mindig az orvos határozza meg.

Herz a légfnyfürdőket analogoknak mondja a szénsavas fürdők hatásával. Ez analogiát a szénsavas fürdőben jelenlevő, mozgó gáz, és a légtényfürdőknél jelen levő szél közötti összefüggésben véli. Ime a szellő, amely a szívbojókna, anaemiéknál előnyösen befolyásolja a napfürdőt. A köszvénynél, rheumánál veszélyessé válhat.

Legcélszerűbb a napfürdők alkalmazási módját aszerint osztályozni, vajjon a nap hő vagy pedig kémiai és más hatásában keressük a gyógyító hatást. Ahol a hő-hatás az irányadó, a beteg homokban, földön, talajon, víz partján fekdíhet, azonban mindig lepedőben.

A lepedőt a napfürdőzőnek mindig magával kell hordania. Erthetetlen, hogy miért hirtik be magukat homokkal, vagy mázolja be magukat sarral, egyes napfürdőzők.

Eltekintve, hogy a homok, a sár, panczélal veszi körül a testet, amelyen keresztül a nap

volt, hanem egy közönséges konyhai sherry, melynek tucztája tizenkét forint. Fogalmam sincs, hogy mint történhetett a végzetes tévedés, s csak gyanitom, hogy a madeirát a szakács fölhasználta mártásnak.

A király rémülettel hallgatta a jelentést, azután megsemmisítő tekintettel mondta:

— Ezért meghalsz!

— Nem is vártam mást, felség, — mondá megsemmisülten a szolga, — mert tudom, hogy tévedésem megbocsáthatatlan.

— Tévedésed? — mondá az uralkodó.

— Oh nem, hanem a vallomásod. Miért nem hagyta meg abban a képzelődésében, hogy a madeirát ittam meg? Oly üdítőleg csorgott le a torkomon. Most utólag azt a jó érzést tönkretetted s azért megakolsz nyomorult életeddel.

— Kész vagyok rá — rebegé a komornyik — Csak azt engedje meg, felség, hogy intelemül a következő komornyikok számára szerencsétlenségemet leirjam.

A király egy pillanatig elgondolkozott, de azután hirtelen megengesztelődve így szólt:

— Hogy lásd, mily kegyes jó urad vagyok, visszaadom életedet, de — hallgass!

sugara hatásukat ugyszólván teljesen elvesztik, azonkívül főleg ártalmas is, mert az erősen transspiráló, esetleg izzadó testnek a porusait el is tömészei.

Ott, ahol a nap kémiai sugaraitól várjuk a gyógyulást, vagy ahol a beteg gyöngye, vészesegény, a földön való fekvés ártalmas. Ilyenkor minél magasabban fekszik a beteg a föld színétől, annál tökéletesebb lesz a nap sugarainak hatása.

Földön, vagy igen alacsonyán való fekvésnél, a talajnak a hőszugárzása, gőzölgése, a napsugarak reflexe, a fölszálló por igen zavarólag hat a napfürdés ártalmas hatására.

A forró talajtól fölmelegített, páras vagy esetleg poros levegő nemcsak depressziós érzést kelt a betegben, hanem határozottan ártalmas is.

Soha se fektessük tudóbajos vagy szívbojós betegünket a földre! A napfürdőnél nemcsak fény kell, hanem levegő is.

Ezt pedig a forró talaj közvetlen közelében semmi esetre se fogjuk megtalálni. A tőpartján kifekdűt egészséges embernek segítése jön néha a legáramlat, de ahol a beteg embereket védett helyen napfürdőtettjük, ott a nyugágyának a földszínétől legalább egy méter magasságra kell lennie.

A fejnek a befedése semmiestre sem lehet szabály. Ha hanyatt feksznk, arccal a nap felé, a takaró alul van, a fejtető pedig árnyékban, ha hasra feksznk, úgy a jobb vagy bal arcunkat fordítjuk a nap felé. A fej mindenképpen védve van. Kiveve a homlokot és a hason való fekvésnél a takarót érheti kissé a napsugár.

Az arcot pedig védünk nem kell, hiszen az arcunk az az egyedüli testrész, amely állandóan a legjobban van kitéve a nap sugarainak.

A főszabály, hogy arcunkkal a nap felé legyünk fordítva.

Az a kellemetlen érzés, amely a napfürdőzöt készíti a fejnek a letakarására, mindig a fénynek a szemre való háprázató hatásában leli magyarázatát. A szemet föltétlenül védni kell. A legegyszerűbb és leghasznosabb módja egy-két nedves falevél.

Alig tudnek kifáradi, kötőhártya-hurutos, vagy görvélyes szemre orvosságot mondani, amely jobban hatna, mint ez a természetes forró borogatás, a zöld színnek gyöngye, atszürdő fényében. Tessék megpróbálni!

Ha ez nincs, ugyancsak jó egy kis darab nedves vatta, amelyet a felső szemhéjra tesszünk, ugyszintén a sötét, fekete vagy zöld pápaszem.

A homlokot, a fejtetőt vedhetjük nedves törülközővel. A tulerzékeny embereknél ezek daczára is elkerülhetetlen lesz a fejnek ernyővel való védeése. Ezeket aztan iparkodjunk fokozatosan megszoktatni mindaddig, amíg a napfürdőt napernyő nélkül képesek elviselni.

A napfürdőzés előtt és után föltétlenül mossuk le testünket, vagy pedig fürdödjünk meg.

A napfürdőzés előtt szükséges a fürdő, hogy a bőr porusait a portól, piszoktól megszabadítva, annál tisztábban, eredményesebben tehessük ki testünket a nap sugarainak. A napfürdőzes után testünk az izzadságtól piszkos, a nap hevétől pedig forró.

Vizre, fürdőre okvetlenül szükségünk van. A víz hőfoka az egyén és a testalkat szerint 27°—17° Celsius között lehet. Mindket fürdő vagy lemosás után törülközzünk meg.

A nedves testtel való fekvés a napon, a nagy hőkülömbőség miatt csak az edzett, egészséges embernek való.

A napfürdés időtartama 5 perc és 2 óra között változhatik. Egy órán tul való napfürdésnél mossuk le ismét a testünket, vagy pedig fürdödjünk meg.

Napfürdőt minden korban levő ember vehet, de az adagolása éppen úgy, mint minden hatékony gyógyszernek, kor és nem szerint változni fog.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefon-száma: 224.

KÜLÖNFÉLE.

— **A hadsereg köréből.** *Auffenberg* Mór lovag altábornagyot, a 36. gyaloghadosztály parancsnokát a közös hadügyminisztériumhoz osztották be és helyébe *Dankl Győző* vezérőrnagyot, a 16. gyalogdandár eddigi parancsnokát nevezték ki a 36. gyaloghadosztály parancsnokává.

— **A hadihajóraj.** közel hatezer emberével, nagy élénkséget hozott a városba. Az utcákat, tereket, kávéházakat és mulatóhelyeket valósággal ellepik a tengerésztsztek és katonák, csinos uniformisukkal és vidám jókedvükkel egy kis színt vegyítve a mindennapos, megszokott kép szürkéségébe. A tengeri hadiak szemmeláthatóan igen jól érzik magukat nálunk, ami természetes is, lévén itt hőmérés és egyéb mulatóhely szinte fölös számmal. A hajóraj parancsnoksága a mai napot a szokásos látogatásokkal töltötte s a hatóságok fejei mind viszonzták a nap folyamán a látogatást a parancsnok zászlóshajóján. Igen szép és élettel teljes képet nyújt a kikötő is a szép sorjában horgonyzó hadihajókkal s a város népe egész nap valósággal előzönlött a mólókat, hogy a tetszetős és érdekes hajókban gyönyörködjék.

— **Az iskolaügyi tanács ülése.** A városi iskolaügyi tanács holnap, szerdán délután öt órakor tartja alakuló ülését *Pizzetti Rocco* tanár elnökölte alatt. A megalakulás után a tanács nyomban tárgyalás alá veszi a függőben levő folyóügyeket.

— **Irredenta tüntetés egy tábor-szernagy ellen.** Zárából jelemtik, hogy ott a minap tüntetés volt *Varesanin* tábor-szernagy lakása előtt. Az esetet a «Narodni List» a következőkben mondja el: Csütörtökön este tíz óra tájban egy csónakon néhány fiatalember érkezett a katonai parancsnok, *Varesanin* tábor-szernagy lakása elé. A fiatal emberek kikötöttek, a szárazföldre léptek és a palota előtt elkezdtek torkuk szakadtából kiabálni: «Eljen Itália! Eljen Viktor Emánuel király!» *Varesanin* tábor-szernagy, aki egész családjával a terrazon ült, odasielt a terrasz korlátjához és éles szavakkal elítélte az ifjak tüntetését, egy katonát pedig megbízott, hogy értesítse az esetről a csendőrséget. Mire a csendőrök megérkeztek, a tüntetők csónakjukkal eltűntek a tengeren. Vizsgálatot indítottak a dologban.

— **Jótevény adomány.** Az *Adria* tengerhajózási társaság a Gyermekbarát-egyesületnek 49.25 koronát és a tengerészkapitányok körének jótevény alapja javára szintén 49.25 koronát adományozott a kivándorlóhajókat megtekintő közönség belépődíjaiból befolyt összegből.

— **Olaszország kiállításokat rendez.** Átlag két-három éves időközökben rendezi Olaszország vagy tíz esztendő óta a nemzetközi kiállításait. 1897-ben volt a torinói, két évvel utóbb a comói, 1903-ban a brescinai, 1906-ban a milánói kiállítás. De még ez mind nem elég az olaszoknak. 1911-re két egyidejű kiállítást terveznek az olasz királyság megalakulásának ötvenéves jubileuma alkalmából. Az egyik kiállítás Rómában lesz, s ha csak negyedrésze is megvalósul annak, amit

rendezői terveznek, akkor páratlan látványosságokban lesz része a világnak. Ez a kiállítás teljesen történelmi és regényes jellegű lesz. A terv szerint a régi Róma maradványait, a Fórumot, a Palatinus hegyét stb. hatalmas ut keretében foglalják, hogy az idegen valóságos archeológiai séta keretében gyönyörköd-hessék a hajdani Róma maradványaiban. Tervezik továbbá, hogy megépítik a Rómától a tengerig vezető országutat s ezzel egyszeriben tengeri kikötővé teszik az örök várost. A másik kiállítás helye Torino lesz, Észak-Olaszországnak ez a rohamosan fejlődő ipari városa. Torinóban nemzetközi ipari kiállítás készül. Ennek a kiállításnak védője maga az olasz király lesz, elnöke pedig *Villa szenátor*, aki az 1900-iki párisi vilákiállításán az olasz osztálynak állt élén.

Balla színtársulata Kaposváron.

Balla Kálmán színtársulata szombaton este kezdte meg előadásait a kaposvári színpadon a «Vig özeveg» operettel, míg vasárnap délután a «Mádi zsidó», vasárnap este pedig «János vitéz» került színre. Az előtűnk levő kritika elismeréssel szól az előadásokról és különösen *Balláné Csik Irént* emeli ki úgy a vig özeveg, mint *János vitéz* szerepében. A társulat új énekesnőjéről, *Barna Mariskáról*, aki a montenegrói követ feleségének szerepét játszotta, konstatálja, hogy meg kezdő. Hangja gyenge ugyan, de játéka és kedves modora kielégített. *Danilo grófot Balla Kálmán*, a montenegrói követet pedig *Virágh Ferencz* helyett, aki megbetegedett, *Sziklay* játszotta a társulat bemutatkozó előadásán.

— **Nagy petroleum-szállítmány.** A «Sicilia» német gőzös tegnap reggel indult el a fiúmei kikötőből Bassorahba 24.000 kasszetta petroleummal, amelyet a helybeli kőolajfinomító-gyár szállít.

— **Uj dalmát hajózási társaság.** Uj dalmát hajózási társaság alakult, amelyet a *Saraphino Topich* és társa, *Fratelli Rismond* és *Pio Negri* és társa cégek alapították. Az új hajózási társaság, amelynek finanszírozását az *Adria Bank* Triesztben végezte, főleg a dalmát áruforgalom lebonyolításával foglalkozik.

— **Az angol hajóépítőipar.** Az angol hajóépítőiparról, mely a vas- és acéliparnak egyik legnagyobb fogyasztója, a legújabb hírek nem egészen kielégítőek. 1907. június 30-án az összes angol hajógyárakban 564 hajó volt építés alatt 1.250.318 tonna össztartalommal. Ezek a számok impozánsak, de megemlítendő, hogy 1907 márczius végén 56.000 tonnával és 1906 június végén 160.000 tonnával több volt az építés alatt levő hajók összes tonnatartalma. Tehát a csökkenés érthető, bár nem olyan nagy mint amilyennek az utóbbi hetek lanyha üzletmenete mellett várták. Arról a «Lloyd's Regisztere», amely ezeket az adatokat közli, nem szól, hogy a mostani rendelések kedvezőbb vagy olcsóbb árak mellett vannak-e feladva, mint a tavalyiak. A belföldi hajógyárak kivétel képeznek, ott most 193.830 tonnát képvisel az épülő hajók tartalma, 27.000 tonnával többet, mint 1906 június végén.

— **Munkabérek a különböző államokban.** Az angol kereskedelmi minisztérium a különböző országok munkabéreiből állított össze kimutatást. Ezek a következők: a magyar munkás 11.90, az amerikai munkás 46.38 korona, az angol 33.82 korona, a francia 25.45 korona, a belga 22.42 korona, a svájci

21.66 korona átlagos munkabért keres hetenként. Eszerint a magyarországi munkabérek a legalacsonyabbak. Nem szabad azonban elfelejtenünk, hogy az amerikai munkás négyszer annyit keres ugyan, mint a magyar, de négyszer annyira is van szüksége a megélhetéshez, továbbá, hogy ez a kimutatás nem tesz különbséget az ipari és mezőgazdasági munkabérek között, holott ez a különbség nagyon is lényeges.

— **Pályázat.** A hivatalos lap pályázatot hirdet a fiúmei adóhivatalnál betöltendő adóhivatali segédi állásra. A kélfően felszerelt folyamodványok két héten belül nyújtandók be.

— **Az abbáziai hajójáratok szaporítása.** A Magyar-horvát hajóstársaság közhírré teszi, hogy tekintettel a nagy idegenforgalomra, abbáziai hajójáratait megszorította még pedig Fiuméből Abbáziába az eddigi járatokon kívül naponként délután 2:30, 4:30 és 6:30 órakor, Abbáziából Fiuméba pedig délután 3:30, 5:30 és 7:30 órakor is indul egy-egy gőzhajó.

— **Nyitva van az akvárium.** A Tengerészeti hatóság épületében levő halkisérleti állomás akváriuma, amelynek medenczéiben tengerünknak érdekes halvilága látható, most minden nap nyitva áll a közönség részére délelőtt 10—12-ig és délután 3—6 óráig. Vasár- és ünnepnapokon az akvárium csak délelőtt tekinthető meg a szokott órákban. Belépődíj nincs.

Olvassóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a «Globus» hírlap-elárúsító üzletben, Vinc. de Domini-utca. — A m. kir. dohánynagyvőzsdében, Piassa Elisabetta. — Capudí Romualdo likőr-üzletében, Deák-Corso. — Devescovich Giov. trafikban, Riva Szápáry. — Barbis Giov. trafikban, Via Adamich és kiadóhivatalunkban («Unio»-nyomda, Riva Szápáry, Adria-palota.)

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

«Unio» könyvnyomdai műintézet.

CIGALE tengeri fürdő
LUSSINPICCOLO mellett.

PROSPEKTUS KIVÁNTATRA.

Fiumében

vagy a környékén lakó (esetleg üdülő) fess ur-nővel levelezne ismeretség céljából javakorubeli uriember.

Szíves ajánlatok «Dalmácia» néven e lap kiadóhivatalában kéretnek.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4 1/2% netto kamatot

térít meg mátol kezdve feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

A Fiumei Népbank Részvénytársaság

Fiume, Via Andrassy 1. szám, I. emelet,

elfogad takarékbetéteket takarékkönyvecskékre, tiszta 4% kamatozás mellett.

„OLIMPO“ Szoba és czimerfestő vállalat.

Via Germania 11. sz. Braida.

Naponta előadások d. u. 4 órától kezdve.

Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10 órától 1-ig és d. u. 4-től 10-ig.

Rendkívül érdekes képek.

Kiváló Ujdonságok

Kétszer hetenkint váltakozó műsor.

Belépti díj:

I. hely 40 fill. II. hely 20 fill.
Katonák és tíz éven aluli gyermekek a felét fizetik.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy Via del Pino 9. szám alatt czimer-, szobafestő és mázoló-üzletet nyitottunk.

Elvállalunk szoba- és díszletfestést, mázolást a legegyszerűbb kivitelől a leggazdagabbig.

Fa-, bádóg-, vászon- és üveg-czímablak készítését a legmodernebb kivitelben a legolcsóbb árak mellett.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

mely tisztelettel

Kurz Frigyes és tsa

Via del Pino 9. szám.

A magyarok legkedveltebb pensiója és étterme a

SLATINA

étterem és pensio

ABBAZIÁBAN

szemben a Slatina fürdővel.

Gyönyörű árnyas kert. — Kitűnő konyha
Tiszta italok. — Mérsékelt árak.

LOVRANA

(Abbazia mellett)

KÖNIGSVILLA

elsőrangú szálloda, kávéház és étterem.

Elegáns szobák, gyönyörű tengeri kilátással.

Kitűnő konyha.

Magyarok kedvenc lakhelye

Tulajdonos: HERMANN TERÉZ.

Friedrichshof

szálloda és pensio

Villa Heim - ABBAZIA.

Gyönyörű árnyas kert és bekerített saját tengeri fürdővel.

Modern berendezés. — Egész éven át nyitva.

Tulajdonos: HEIM F.

a fumei Deak szállónak 20 év óta tulajdonosa.

Pension Jeanette

LOVRANA.

Elsőrangú ház a moló közvetlen közelében, nagy árnyas kerttel, mely a tengerpartig terjed.

Balkonos szobák tengeri kilátással.

Saját tengeri fürdő. Mérsékelt árak. Kitűnő konyha.

Magyar tulajdonos: Ódor Kálmán.

Bristol Pensió

Riviera Pensió

LOVRANA.

Gyönyörű fekvésű épületek, szép kertekkel. Szobák tengeri kilátással. Pontos kiszolgálás. Mérsékelt árak.

--- Minden szükséges kényelem. ---

PROSPEKTUS

Magyarok itt találkozunk!

Kovács J. magyar vendéglője

ABBAZIA

a Bellevue és Auge Gottes között.

Hideg és meleg étkek.

Frissen csapoló sör.

Mérsékelt árak.

Tivoli Szálloda és Pensio

lőci-ben, Abbaziától 10 percznyire

Gyönyörű, kiránduló hely uzsonákra.

Naponta friss halak, magyar gulyás és sült liba.

Ugyanott szobák is kaphatók gyönyörű tengeri kilátással.

Jutányos árak.

Tulajdonos: Barth G. E.

Rákóczi vendéglő

Az új kivándorlási palotával szemben.

Valódi magyar konyha.

Ebéd és vacsora 20 forint.

Kényelmes hely társas-kuglizók részére. Gyönyörű kerthelyiség.

Tisztelettel

Gulyás László, vendéglős.

Csizmás Demeter

fiumei első magyar fodrász

VIA ADAMICH 2., az Európa szállodával szemben

készít mindennemű hajmunkát jutányos áron, úgy mint parókát, hajfonatot és mindenféle hajdiszt.

Bel- és külföldi illatszerek, a legjobb hajhullás és korpaképződés elleni szerek kaphatók.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

gyógyszertára

— a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettzikkék és szépitőszerek, stb. stb.

Elsőrangú divatszabászat

Himmel Ferdinánd Fiume

Via Adria 1. sz. Zmales-ház.

Készít:

Angol-, francia-, sport- és amazonruhákat.

Mérsékelt árak. Xifogástalan szabás.

Használt és új

Zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új- és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

A községi takarékpénztár

elfogad takarékbetéteket könyvecskére 1 koronától felfelé $3\frac{1}{2}\%$ kamatozással (félévéről félévre tőkésítve) minden adólevonás nélkül. A kamatok a betét napját követő munkanaptól számíthatnak.

Visszafizet takarékkönyvre tőkéket, rendszeren előleges felmondás nélkül; a körülményekhez képest azonban fentartja a takarékpénztár magának a jogot, hogy szükség esetén alapszabályai 12. §-át vegye igénybe. A kamatozás megszűnik a visszafizetés napját megelőző munkanappal.

Betétek, melyek a befizetést követő munkanaptól számított 8 napon belül vétetnek ki, minden kamatozás nélkül fizettetnek vissza.

Törlesztéses kölcsönt ad 5% kamattal a városban vagy annak 3 alközségében levő ingatlanokra való jelzálogos betáblázás ellenében.

Előlegeket ad jutalékmentesen 5% kamat mellett a bécsi és budapesti tőzsdei árlapban foglalt értékpapírokra az árfolyam $\frac{3}{4}$ részéig.

Hivatalos órák naponta délelőtt 9-től délután 1 óráig.

AZ IGAZGATÓSÁG.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának

(Gyár Budapest-Kőbánya).

fiumei iőraktára.

Iroda: Ürményi tér 6. — Jéggyár: Canale utca, Steinmann-ház. — Telefon szám 226

Gyógyhatású DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládában érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márcziusi sör, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládában.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak.

Bárhova házhoz is történik szállítás.

Detail elárúsító helyek:

„Unione“-üzlet Via del Pino. — F. Pavletich (volt fogyasztási szövetk. üzlet) Corso Prolungato. — A „Salamon“-féle cukrászda, tulajdonos: Bardola V.

Mindenkor friss csapolás

a Bonavia szállóban, tulajdonosa: Scala Ferdinánd; a Sorko-féle vendéglőben, a községi takarékpénztár épületében, Batthyányi rakodópart 10. és a New-York kávéházban, Corsia Deak.

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.